

Terms and Conditions

The Library provides access to digitized documents strictly for noncommercial educational, research and private purposes and makes no warranty with regard to their use for other purposes. Some of our collections are protected by copyright. Publication and/or broadcast in any form (including electronic) requires prior written permission from the Library.

Each copy of any part of this document must contain there Terms and Conditions. With the usage of the library's online system to access or download a digitized document you accept there Terms and Conditions.

Reproductions of material on the web site may not be made for or donated to other repositories, nor may be further reproduced without written permission from the Library

For reproduction requests and permissions, please contact us. If citing materials, please give proper attribution of the source.

Imprint:

Director: Mag. Renate Plöchl

Deputy director: Mag. Julian Sagmeister

Owner of medium: Oberösterreichische Landesbibliothek

Publisher: Oberösterreichische Landesbibliothek, 4021 Linz, Schillerplatz 2

Contact:

Email: [landesbibliothek\(at\)ooe.gv.at](mailto:landesbibliothek(at)ooe.gv.at)

Telephone: +43(732) 7720-53100

Tuchorschitz fůhrenden StraÙe angelegt. Die Matriken reichen bis zum J. 1793 zurůck. Laut dem Statutenbuch der Ch. K. Liebeschitz besteht der Friedhof seit dem J. 1776; die in hebrůischer Sprache verfaÙten Statuten aus dieser Zeit sind in Verlust geraten.

Auch die frůhere K. G.

MICHELOB (č. MĚCHOLUPY)

ist ălteren Ursprungs. An rituellen Kultusanstalten besitzt dieselbe ein Bethaus und einen Friedhof, der seit 7. September 1857 besteht. Die Michelober Geburts-, Trauungs- und Sterbematrik wurde seit 1788 gefůhrt. Zur ehemaligen Michelober Kultusgemeinde gehůrte

SELTSCH (č. ŽELEČ),

dessen Geburtmatrik besteht seit 1798, die Trauungs-

matrik seit 1802, die Sterbematrik seit 1804. Frůher bestand auch in

TSCHERADITZ (č. ČERADICE)

bei Saaz eine K. G.; der dortige jůdische Friedhof ist seit 1875 aufgelassen, die Tscheraditzer Matrik datiert seit 1807 (siehe unten).

*

Literatur: Der erste Teil dieser Abhandlung, die ăltere Geschichte der Juden in Saaz, wurde von Prof. Ernst Măndl, der zweite Teil dieser Abhandlung, die neuere Geschichte der Juden in Saaz seit dem Jahre 1848, von Rb. Dr. Heinrich Schwenger bearbeitet. Dr. Adolf Seifert, Geschichte der kůnigl. Stadt Saaz, 1929; Dr. Adolf Seifert, Die Stadt Saaz im 19. Jahrhunderte, 1902; Dr. Ludwig Schlesinger, Urkundenbuch der Stadt Saaz, 1892; Karl Tutte, Der politische Bezirk Saaz, eine Heimatskunde, 1904; Dr. A. Kober, Jůdisches Jahrbuch fůr Hessen-Nassau, 1932/33.

Protokollbůcher der K. G., der Ch. K. und des israel. Frauenwohltătigkeitsvereines in Saaz.

Geschichte der Juden in Tscheraditz bei Saaz.

Bearbeitet von

FrantiÙek L. Kopecký, Tscheraditz.

Židė sem byli patrnė povolăni panstvım v Širokých Třebčicích, a tėž na majetku tohoto panství v Čeradicích usazenı. Pod velkostatkem postavili (?) svou čtvrt, rovnou to ulici s nızkými přizemními domy. Dodnes se nazývá Judenkille.

Zjistil jsem bezpečně, že Židė obývali domy č. 27, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 52, 54, 55 a 56. To je 13 domů. Jistė ale, že obývali domy č. 49, 50, 51, 53. Ke konci ulice postavili synagogu bez jakýchkoli okázalostí. Ukazuje to na jejich nuznějšı pomėry. V této synagoze, která nemėla čısla domovního, byl byt pro kantora. Kantor Joachim Popper byl současnė i koÙerákem.

Z familiantů jmenuji tyto: Markus Stein (panský Žid) č. 46, Jacob Stein (panský Žid), Josef Singer č. 52, Jacob Keil (panský Žid), Seligman Glaser, Samson Abeles č. 47, Lazar Glaser č. 48, Samson Kohn, Jacob Glaser č. 48, David Glaser sen. č. 43, Seligman Glaser, Moritz Singer (rabın a kantor) č. 54. Pripomıná se při r. 1844. Moritz Abeles č. 47. Čıslo za jménem znamená čıslo domu, na které bylo dáno povolenı k sňatku.

Zprvu se zaměstnávali drobným obchodem, kramářstvım, později, jsouce volni, provozovali obchod ve velkém. Uvádım zaměstnání Židů v l. 1839—1859.

Podomní obchod: Jacob Stein, Joachim Wetzler, Aron Keil [?], Abraham Pasch, Moises Glaser, Herschmann Glaser, Samson Stein, Samson Abeles, Heinrich Löwi.

Remeslo: řezníci Lazar Glaser, Jakob Glaser (syn), Filip Glaser, Josef Basch.

Obuvnický tovaryÙ: Nathan Glaser.

Domkář: Tobias Stein.

Kupec: Markus Glaser.

Obchod produkty a dobyt看em: Gutman Glaser.

Výrobce kořalek: David Glaser.

Dėjiny Židů v Čeradicích u Žatce.

Zpracoval

FrantiÙek L. Kopecký v Čeradicích.

Jako rabın působil v Č. Mořic Singer (v č. 54) od roku 1839 do 1859.

Hřbitov r. 1875 zrušený jest od obce vzdălen 1 km. Nalėzá se v rozkošnėm údolı potoka Liboce, obklopen ovocným stromovým i mohutnými topoly. Cesta k němu je jen polní. Není krásnějšıho místa nad něj v Č. Hřbitov čtvercový o vımėře 1 a je obehnán nızkou zdı, jež zdaleka svou bělostı poutá.

Myslım, že hřbitov není žádných 200 roků starý. Byl zrušen r. 1875, kterýmžto rokem se rozeÙla zdejšı nábož. obec pro malý počet členů a přidružila se k Žatci, rovnėž jako Libočanští. Na hřbitov byli pohřbíváni i odjinud: z Libočan, Nového Sedla, Železnė (blízko Mėcholup, kde rovnėž mají hřbitov), z Hořetic, ba i ze Žatce, dokud nemėli svėho. Byl tedy obvodovým hřbitovem.

Mimo hřbitov a synagogu není památek. Na Židy připomıná místní pojmenování ulice „Judenkille“.

Když po r. 1848 počala naprostá rovnost Židů, zvýÙila se i jejich úroveň. Začali se stěhovat do Žatce, vzdăleného 4 km. Dávali své děti na studie. Již jim nestačila nėmecká dvoutřídka čeradická. Počali obchodovat chmelem, zajistili si vynikající postavenı v Žatci. Mnozí žatečtı advokáti a lékaři mėli předky zde. Netvrdım, že žatečtı Židė jsou všichni z Čeradic.

Dnes žije jediná rodina v Č. Jakub Stein se přistěhoval r. 1923 z MnětěÙe u Roudnice, kdež byl nájemcem dvorů. Pozemkovou reformou byly dvory rozparcelovány a p. Stein jako poÙkozený pachtýř koupil z panství černınskėho velkostatek Čeradice o vımėře 182½ ha.

Pan velkostatkář Stein byl prvnım českým majitelem půdy. Jeho příchodem byl český živel posılen. Spolu se svými zaměstnanci založil odbor N. J. S. a byl vlastně svým vlivem zakladatelem českė školy, jejımž štedrým přıznivcem a podporovatelem zůstal po dnešní čas.